

L'HORA NOVA

INGENUAMENT

El President de la gran República Federal de l'Amèrica del Nord, pronuncià abans d'ahir, a Xicago, un transcendent discurs que haurà ferit les oïdes dels dictadors de Roma i Berlin. Reconeix i declara Roosevelt «que ens trobem en plena època de terror, com a conseqüència de la ingerència d'uns Estats en la vida interior d'altres, amb les consegüents ocupacions de territoris». L'acusació de l'eminent estadista no pot ésser més directa ni terminant contra els Governos imperialistes, i encara remarca que «sense declaració de guerra, sense avis i sense justificació, s'assassina fredament poblacions civils enteres, amb bombes aèries i que submarins desconeguts(?) ataquen i enfonsen sense raó els vaixells de les més diverses nacionalitats». La immensa multitud que escoltava la dissertació presidencial s'associava espontàniament a la idea de fer triomfar el Dret sobre l'arbitrarietat, i el clam de justícia s'exterioritzà unanimitat en l'auditori quan l'orador assenyala, sense possibles confusions, el grup de nacions interessades a mantenir el món en guerra, ja que digué: «Certes nacions prenen part en les guerres civils d'altres països que no els han causat cap dany. Cestes nacions —afegeix— reivindiquen per si mateixes llibertats que a altres els hi neguen». Es evident que el discurs de Franklin Roosevelt recolza la tesis sostinguda pels representants d'Espanya davant l'Assemblea de la S. de N., i en aquest aspecte, des del punt de vista internacional, constitueix un gran triomf per al Govern de la República espanyola. No podia cloure's la sincera exposició del President Roosevelt, sense establir els principis en què la gran democràcia nordamericana sostindrà la seva ferma actitud, sintetitzada amb aquesta expressiva manifestació: «El desig de pau deu pronunciar-se de manera que les nacions que tinguin la temptació de violar els acords i d'atemptar contra els drets dels altres, tinguin de desistir». —ALFIL

L'ESPANYA DEL SEGLE XX

Sota el domini de la plutocràcia i del militarisme

XXI

Els perills per a Espanya de participar en la conflagració europea es van esfumant gradualment, i amb aquesta confiança el joc de la política podrà permetre, abans d'acabar l'any 1915, satisfer les apetències de poder que es manifesten en la gran família liberal monàrquica. A la liquidació de l'etapa de govern dels conservadors idonis hi ajuden també les campanyes de certs sectors plutòcrates que es mostren descontents de la manca de protecció que creuen ha tingut el Govern a les indústries del país.

Hem entrat a la tardor, i després de posar un pedaç al Ministeri, en Dato es decideix a obrir les Corts. Com a programa de Govern, en la present legislatura hi ha els projectes sobre reformes militars, de pressupostos i altres d'ordre econòmic. El Congrés enceta un debat de caràcter econòmic en el qual els diputats catalans demanen l'establiment de zones neutrals, i entre aquests i els representants aragonesos i castellans es promouen acalorades discussions en les quals hi surt a relleu la qüestió aranzelària. Tant com la pugna d'interessos, hi batega el politiqueig per afavorir determinades posicions de predomini en la governació general del país.

Fixem-nos només amb l'acció que, paral·lelament a la que es descabdella a la Cambra dels diputats, mena al Senat el divertit catedràtic Royo Villanova. Es despenja l'ahudit en invectives contra la Diputació de Barcelona, perquè ha descobert que aquesta redacta, indistintament, en català i en castellà, els expedients i la documentació oficial. Tot va lligant en concordança amb els plans d'assalt al poder, que enquadren perfectament amb els típics recursos de la política espanyola, per a justificar el torn pacífic dels dos partits que usufructuen el govern de l'Estat espanyol.

Calia simular una ofensiva contra el Govern. I en el debat polític els liberals ataquen l'orientació d'en Dato per titllar-la de contraposada a la neutralitat armada i mobilitzada que pregonitza la minoria liberal. Ensenms, Amos Salvador, desfà l'equivoc, possiblement per evitar perjudicis ulteriors, sobre la paternitat del famós article «Neutralidades que matan», publicat temps enrera en el «Diario Universal». Declara l'orador que fou escrit per ell. Després d'aquesta aclaració, en Romanones s'haurà tret un neguit.

Es produeix, en mig d'aquesta buidor tan poc edificant, un gest digne, d'un parlamentari català, qui declara, davant de les Corts, en la sessió del dia 25 de novembre, que es despulla de la investidura parlamentària perquè té la convicció de què el ressorgiment, la reconstitució d'Espanya, no ha de venir del Parlament. El qui ha obrat per propi impuls i amb tanta consciència, és el diputat per les Borges, en Francesc Macià i Llussà.

Cap influència tindrà l'actitud d'un diputat que escrupolosament obeeix els dictats d'uns sentiments nobilíssims, davant d'una força sostinguda pels ressorts de la política i per assegurar el manteniment d'un règim de privilegis. En lloc de preocupar-se de fer obra reconstructiva, des de les Cambres s'allarguen les discussions dels projectes del Govern, i en el de reorganització de l'Exèrcit, presentat pel general Echagüe, s'hi passen moments molt divertits per tal com la majoria dels que hi tercien judiquen que el nostre Exèrcit és, a l'hora present, un instrument rovellat i gairebé inservible.

Com que la consigna està donada, els projectes presentats a les Cambres no avencen un pas, i quan ja l'obstrucció es fa d'una manera descarada, el cap del Govern anuncia, des del banc blau, que es disposa a dimitir.

Els liberals ja són a dalt del candellero, i el nou ministeri està presidit per en Romanones, amb l'Urzaiz a Hisenda, en Royo Villanova a Instrucció Pública, i l'Alba a Governació. Tanmateix arriben amb l'oportunitat de poder-s'hi menjar el gall de Nadal. Bé prou que els convenia, després de dos anys de dejuni! —DEMO.